

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁG EGY BALESET KAPCSÁN

Figyelem! Figyelem!

GONDOLATOK A FIGYELMETLENSÉGRŐL

Természetesen a gépjárművezetés közbeni figyelmetlenségről, annyi súlyos baleset okozójáról lesz szó. Ha egy nagy természetű gépjármű felborul, kárt okoz, azt mindig kitüntetett figyelem kíséri. Így történt a három halálos áldozatot és tucatnyi sebesültet követelő ausztriai buszbalesettel is. Vajon mi történt?

A cikkben szereplő képek illusztrációk

Október 29-én este ijesztő és kicsit érthetetlen képeket mutattak be a televíziós csatornák híradói. Az autópálya leállósávját úgynevezett New Jersey fal választja el a pálya melletti vízelvezető ároktól. Ezeket a 80 centiméter magas, felfordított ípsilon keresztmetszetű betonelemeket minden aszfaltjáró ismeri. Az a feladatuk, hogy jelezzék; eddig és ne tovább, valamint a kicsit ráfutó kerekeket visszaterelik az útra.

És mit látunk? Egy magyar rendszámú kék turistabusz – valószínűleg a betonelemek kezdeténél – átugrott ezen a falon, és rádőlt a vizesárok melletti magas rézsúre. Ne tagadjuk, ez a fajta pályaelhagyásos borulás még egy profi autós kaszkadőrnek is komoly fejtörést okozhatja.

A több szögből filmezett, sajnálatos balesetről első pillanatban azt gondolhatnánk, hogy tipikus elalvásos baleset történt, ami annak időpontját tekintve nem is lenne kizárható, ugyanis a hajnali 4 és 5 óra közötti időszakban történik a legtöbb elalvásos baleset. (Csak példaként említhető a pár évvel ezelőtti lengyel busz balesete Balatonkeresztúrnál a holládi körforgalomban, amelynek 23 halálos áldozata volt. Az is ebben az időszakban történt.) Ugyanebben az évben, ugyanebben a hajnali időszakban Ausztriában történt még egy háromhalottas buszborulás is, az is lengyel busz volt, de más hasonló eseteket is sorolhatnánk. Valaki megtilthatná már az éjféli utáni buszozást, legalább hajnali 5-ig, és akkor a gépkocsivezetők és az utasok reggel kipihenten és biztonságban folytathatnák az utat. Úgy, mint néhány évtizeddel ezelőtt, hiszen köztudott, hogy az ember elsősorban nappali lény.

De térjünk vissza az oly közeli buszbaleset-hez! Ha hinni lehet a sajtóinformációknak, ennek oka az volt, hogy a gépkocsivezető menet közben a váltótársa felé fordult, és abba az irányba húzta el a kormányt. Akár így történt, akár nem, ez egy tipikus

vezetési hiba, amelyet az autót vezetők elsöprő többsége már bizonyosan elkövetett. Némelyek többször is. Aztán vagy sikerült megúszni az ütközést vagy borulást, vagy nem. Érdemes beszélnünk róla! Ezek a balesetek minden vezetői engedéllyel rendelkező embert el kell gondolkodtassanak úgy a figyelemről, mint a figyelmetlenségről. De mit nevezünk figyelmetlenségnek? Azt, amikor menet közben a gépkocsi vezetője nem oda néz, ahová kell, hanem valahová másfelé tekinget, illetve nem veszi észre azt, amit észre kellene vennie. Pedig a rutinos vezetőt épp az különbözteti meg a kezdőtől, hogy haladás közben szinte ösztönszerűen oda néz, ahová szükséges, és azt veszi észre, ami a biztonságos tovagördülése szempontjából fontos információ.

Nem is itt a baj! A gyakorló vezetők jól tudják ezt, de a figyelmetlenségük vagy az önfegyelem pillanatnyi kihagyásából, vagy szándékoságból ered. Nincs róla, nem is lehet megbízható statisztika, hány baleset történik a figyelem pillanatnyi lanckadásából vagy eltereléséből, de jól tudjuk, hogy ez nagyon sok esetben a közúti baleset egyik „előszobája”.

Kíséreljük meg csoportosítani, hányféle módját ismerjük, hogy vezetés közben most egy kicsit ne az útra figyeljünk!

● **Igazgatók.** Ez nem beosztás, hanem soförtípus. Arról lehet megismerni az ehhez a körhöz tartozókat, hogy elindulás után kezdenek igazgatni valamit maguk körül. Ez lehet ülőpárna, belső tükör, külső tükör, nadrágszíj-kiengedés, napszemüveg-tisztítás, ülésbeállítás, nőknél sminkelés, frizúra-rendberakás és még sok minden egyéb. A lehetőségek végtelenek. Tegyük fel magunknak a kérdést; nem ésszerűbb, nem biztonságosabb mindezeket elindulás előtt megtenni?

● **Kenyérkeresők.** Mindenki az, de ők menet közben kezdik keresni a vajás kenyeret, egy kézzel próbálják szétcincálni

annak csomagolópapírját, közben oda-oda is kell nézni, hol tart a művelet. Persze nemcsak a kenyeret lehet keresgélni a kocsiban, hanem mást is. Padlón gurigázó kólásdobozt, a rádió gombját, cigis dobozt, vizes flakont, sapkát, fogpiszkálót, egyebeket. Ez a keresgélés már többnyire utazósebességen történik, ezért tudunk kell, hogy egyetlen másodperc nem az útra nézés alatt 80 km/órás sebességgel 22 métert tesz meg minden gépkocsi. És ha ott elől valami történt, és fékezni kell, még ez után jön az észlelési-cselekvési út, légféklén a fékkésedelmi idő és a fékút. Gondos gépkocsivezető indulás előtt mindent a keze ügyébe készít, hogy semmit ne kelljen keresgélni.

● **Tápanyagfelvétel.** A helyes és rendszeres táplálkozás valóban fontos művelet, de ezt lehetőleg álló helyzetben kellene tenni. Ha menet közben tesszük, az biztosan egykezes kormányzást jelent, amiből bármi lehet. Talán hosszabb úton a nem morzsáló apró természetű sütemény vagy „kis katoná” segíthet kibírni a következő megállásig. Evés után jólesik a folyadék, itt arra kellene ügyelni, hogy az edényzetből ne tudjon kilötyögni a nedű, és az ne takarja az előttünk lévő utat. Ez is egykezes vezetéssel jár.

● **Mobiltelefon.** Nem véletlenül tiltják jó néhány országban a kézben tartott telefonkészülék használatát, mert ezt a nagyon hasznos kis eszközt nem a vezetés közbeni használatra találták ki. És akkor még ott van a beszélgetések figyelemvonó, esetleg felzaklató hatása, ilyenkor nem az útra figyelünk, hanem arra, mit hallunk. Úgy tűnik, mintha sok honfitársunk valamiféle bátor cselekedetnek tartaná a vezetés közbeni kézben tartott mobilozást, és ez a téveszme már sok embert vitt a halálba. Vesztette már életét emiatt parlamenti képviselőnk is.

● **Füstölés.** Van, aki dohányzik, van, aki nem. Ez magánügy. Közügygé akkor válik,

ha ezt valaki vezetés közben teszi, mert a cigi előbányászása, a rágyújtás, a hamuzás komoly közúti veszélyeket rejteget. Nem soroljuk az ebből eredő már megtörtént számtalan balesetet. Csak egy jól sikerült rágyújtásnál, ami 2 másodperc, 44 métert megy a kocsiban, hiszen ilyenkor a cigi végét kell nézni. A nadrágra hullott parázsló hamu eszeveszett sepregetése is legalább ennyi időt vesz igénybe, vagy még többet. Aki dohányzik, annak időnként rá kell gyújtania, ezt mindenkinek tudomásul kell vennie. De mennyivel biztonságosabb ez álló helyzetben!

● **Báméskodás.** Menet közben sok érdekeset is lehet látni, de nem biztos, hogy érdemes odanézni. Ide sorolhatjuk még a fuvározóknál oly gyakori, és baleseti helyzeteket okozó címkeresést is, ami ugyan elkerülhetetlen, de éppen ezért nagy figyelmet igényel. Egyebek mellett a báméskodás is a ráfutásos balesetek egyik legfőbb oka.

● **Sztriptíz.** Elindulunk, de később meleg lesz a kocsiban. A vetkőzést sokan nagy sebességű autózás közben kezdik meg, közben felváltva kapkodnak a kormánykerékhez. A legrosszabb, ha valaki a fején keresztül vesz le egy pulóvert, mert ekkor egy ideig semmit nem lát, de legalább ilyen veszélyes egy dzseki lecibálása is. Ezekről a produciókról általában árulkodik a váratlanul lelassuló, imbolygó autó, amely rögtön frászt hoz a közlekedő partnerekre. Talán még az ujjatlan mellény

tűnik a legkevésbé veszélyesnek, de jobb ezt is megállva, álló helyzetben levenni. Az idővesztéség mindössze másodperceken mérhető.

● **Utaz a kocsiban.** Ez főképp a buszosok problémája. Van olyan utas, aki tudja, menet közben a sofőrt nem szabad semmivel zaklatni. De van egy emberfajta, aki percnként megy előre, még nagyobb baj, ha ott is marad, és beszél a buszvezetőhöz. Még ez is fokozható, ha az utas részeg, kötekedő, esetleg betegesen szószátyár.

De vétethet a gépkocsivezető is. Egyesek, ha nagy lendülettel beszélnek az utashoz, elengedik a kormányt, és két kézzel hevesen gesztikulálnak a levegőben. Ugye látunk már ilyeneket? Félelmetes! Mások amerre néznek, arra húzzák el a kormányt. Gyakorlott embernél ennek nem szabad előfordulnia!

● **Nézegetés.** Meglehetősen ijesztő látvány, amikor a gépkocsi vezetője a kormánykerékre kiterített térképről menet közben akar tájékozódni, esetleg fuvarlevelet, utaslistát vagy netán újságot böngészget. Biztos módszer az ütközéshez, pályaelhagyáshoz.

● **Bocs, nem láttam.** Ezt észlelési hibának nevezzük. A gépkocsivezetőt semmi nem akadályozza az észlelésben, de mégis figyelmetlenül, hanyagul tájékozódik, és ezzel megijeszt, veszélybe sodor másokat. Például főútvonalra becsatlakozáskor nem

a profikra jellemző módon néz szíjjel, vagyis; balra-jobbra-balra-jobbra és indulás.

● **Valami bajom van.** A KRESZ-ünk nem magyarázza meg a vezetésre képes állapotot, a vezetésre képtelent még annyira sem. Pedig a vezető lehet kialvatlan, holtfáradt, kínozhatja tűrhetetlen fogfájás, gyomorgörcs, fejfőrcs, érthette mély gyász, súlyos magánéleti konfliktus vagy más, ami jelentősen befolyásolja a biztonságos vezérést. Tudnunk kell, hogy egyrészt ilyen állapotban nem szabad vezetnünk, másrészt ezekben az állapotokban befelé figyelünk és nem a forgalomra.

Amint látjuk a figyelmetlenség szerencsétlen esetben balesetbe vezethet, tehát érdemes egy kicsivel jobban odafigyelni a vezetési stílusunkra. A baj senkinek nem hiányzik. Sőt nemcsak mi magunk vétethetünk a vezetés közbeni kötelező, állandó figyelem ellen, hanem a közlekedő partnereink is, amelyre minden pillanatban számítanunk kell. A közlekedépszichológusok szerint az a jó gépkocsivezető, aki ki tudja védeni azt a balesetet is, amelynek a feltételeit más teremtette meg.

Tulajdonképpen minden gépkocsi műszerfalára oda kellene tenni egy táblát ezzel a szöveggel: „EZT A VESZÉLYES ESZKÖZT AKKOR TUDOD BIZTONSÁGGAL VEZETNI, HA KÉT KEZED A KORMÁNYON, FIGYELMED AZ ÚTON VAN.”

Tóth Gábor

Az előnyt mi biztosítjuk

Készpénzmentesen az úton. 40 országban. A DKV Card-dal.

Több, mint 70 éve mi vagyunk a vezető szervizszolgáltató Európa útjain. Szolgáltatásaink optimálisan igazodnak a fuvarozók igényeihez.

DKV EURO SERVICE Magyarországi Képviselete, Bajcsy Zs. út 12., H-1051 Budapest
Tel +36 (06)1 235 6040, Fax +36 (06)1 317 9072 www.dkv-euroservice.com

